

27.08.2019

Asia/4

§ 406

Kaupunkiympäristölautakunnan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2020-2022

HEL 2019-003760 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2020-2022.

Kaupunkiympäristölautakunta esittää että,

- Hiilineutraali Helsinki -ohjelmaan sisältyvää aurinkosähkön lisäystä toteutetaan investointina Helsingin kaupungin omistuksessa jo olevaan sekä uuteen toimitila- ja palvelurakennuskantaan 3 miljoonaan euron suuruudella. Tämä määräraha lisätään talonrakennushankkeiden investointiohjelmaan vuodelle 2020.
- Kävelyn ja pyöräilyn investoinnit nostetaan vuoden 2020 jälkeen tasolle, joka on riittävä turvaamaan kävelyn ja pyöräilyn kulkumuotoisuuden kehityksen Helsingin liikkumisohjelmassa ja pyöräilyn edistämishjelmassa linjatulle tasolle. Tämä koskee kohtaa jalankulun ja pyöräilyn väylät.
- Puisto- ja liikuntapaikkainvestoinnit pidetään vuoden 2020 jälkeen vähintään sen vuoden tasolla vuosina 2021 – 2024, jotta eri puolella Helsinkiä pystytään toteuttamaan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan priorisoimia hankkeita ja jotta puisto- ja luonto- ja virkistysalueiden tarpeellisista investoinneista voidaan huolehtia.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että toimialan käyttömenojen osalta varmistetaan resurssit, joilla voidaan turvata henkilöstön rekrytointi keskeisiin toimintoihin, erityisesti kiinteistöstrategian ja asuntotuotannon ja päästövähennysohjelman tarvitsemat henkilöresurssit.

Lautakunta pitää tärkeänä, että liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta Myllypuron ja Kehä1 sekä Itäväylän ja Kehä1 liittymien suunnittelu ja toteutus saadaan käyntiin suunniteltua aiemmin. Kaupunki pyrkii edistämään hankkeiden aikaistusta yhteistyössä valtion kanssa.

Kehä1 ja Itäväylän liittymän uudistamiselle varatut määrärahat on tärkeää olla käytössä Itäkeskuksen ideakilpailun pohjalta tapahtuvan kehittämisen käynnistyttyä.

Käsittely

Esteelliset: Mika Välipirtti (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta).

Asian aikana kuultavina olivat talouspäällikkö Leena Sutela, projektinjohtaja Kaisa-Reeta Koskinen, projektinjohtaja Helena Ström ja rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö Sari Hildén. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta esittää että,

- Hiilineutraali Helsinki -ohjelmaan sisältyvää aurinkosähkön lisäystä toteutetaan investointina Helsingin kaupungin omistuksessa jo olevaan sekä uuteen toimitila- ja palvelurakennuskantaan 3 miljoonan euron suuruudella. Tämä määräraha lisätään talonrakennushankkeiden investointiohjelmaan vuodelle 2020.
- Kävelyn ja pyöräilyn investoinnit nostetaan vuoden 2020 jälkeen tasolle, joka on riittävä turvaamaan kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuuden kehityksen Helsingin liikkumisohjelmassa ja pyöräilyn edistämishjelmassa linjatulle tasolle. Tämä koskee kohtaa jalankulun ja pyöräilyn väylät.
- Puisto- ja liikuntapaikkainvestoinnit pidetään vuoden 2020 jälkeen vähintään sen vuoden tasolla vuosina 2021 – 2024, jotta eri puolella Helsinkiä pystytään toteuttamaan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan priorisoimia hankkeita ja jotta puisto- ja luonto- ja virkistysalueiden tarpeellisista investoinneista voidaan huolehtia.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että toimialan käyttömenojen osalta varmistetaan resurssit, joilla voidaan turvata henkilöstön rekrytointi keskeisiin toimintoihin, erityisesti kiinteistöstrategian ja asuntotuotannon ja päästövähennysohjelman tarvitsemat henkilöresurssit.

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Lautakunta pitää tärkeänä, että liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta Myllypuron ja Kehä1 sekä Itäväylän ja Kehä1 liittymien suunnittelu ja toteutus saadaan käyntiin suunniteltua aiemmin. Kaupunki pyrkii edistämään hankkeiden aikaistusta yhteistyössä valtion kanssa.

Kehä1 ja Itäväylän liittymän uudistamiselle varatut määrärahat on tärkeää olla käytössä Itäkeskuksen ideakilpailun pohjalta tapahtuvan kehittämisen käynnistyttyä.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen ja Eveliina Heinäluoman vastaehdotukset.

Esittelijä

27.08.2019

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioehdotus 2020 KYMP, päivitetty kokouksen 27.8.2019 mukaiseksi
- 2 Tilankäyttösuunnitelma 2020-2029 2
- 3 Suoritteet ja tunnusluvut 31001 Kaupunkirakenne 3
- 4 Suoritteet ja tunnusluvut 31002 Rakennukset 4
- 5 Suoritteet ja tunnusluvut 31003 Asuntotuotanto 5
- 6 HSL_HSY_HKL 6
- 7 Hankeohjelma kiinteä omaisuus 2020-2029 7
- 8 Hankeohjelma rakennukset 2020-29, päivitetty kokouksen 27.8.2019 mukaiseksi
- 9 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2020-2022 9
- 10 Hankeohjelma kadut ja liikenneväylät 2020-2029 10
- 11 Hankeohjelma puistot ja liikunta-alueet 2020-2029, päivitetty kokouksen 27.8.2019 mukaiseksi
- 12 Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2020_2029 12
- 13 Yhteenvetotaulukko investoinnit, päivitetty kokouksen 27.8.2019 mukaiseksi
- 14 Yksikkökustannusten kehitys 2020-2022 14
- 15 Henkilöstöjärjestöjen lausunto 15
- 16 Vuoden 2020 talousarvioehdotukseen sisällyttämättömät määrärahatarpeet 16
- 17 Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstötoimikunnan lausunto talousarviosta 2020 17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2020-2022.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2020 talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2021 ja 2022 on laadittu kaupunginhallituksen 24.5.2019 antaman vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2020-2022 laatimissohjeen mukaisesti.

Kaupunkiympäristön toimialan käyttötalous sisältää talousarviokohdat:

- 1) Kaupunkirakenne TA-kohta 31001 (brutto)
- 2) Rakennukset TA-kohta 31002 (netto)
- 3) Asuntotuotanto TA-kohta 31003 (netto).

Lisäksi talousarvioehdotus sisältää talousarviokohdat 31004 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet ja 31006 Tuki HKL liikelaitokselle.

Esitys kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2020 talousarvioksi ja vuosien 2021–2022 taloussuunnitelmaksi on tämän esityslistan liitteenä 1.

Käyttötalous

Talousarvion laatimishojeissa todetaan, että kaupungin vuoden 2020 talousarvion raami ja taloussuunnitelma 2020–2022 perustuu kaupunkistrategian taloustavoitteisiin ja 28.11.2018 hyväksytyyn vuoden 2019 talousarvioon sekä ohjeellisena hyväksytyyn taloussuunnitelmaan 2020–2021.

Raamissa 2020 kaupungin toimintamenojen kasvu on mitoitettu strategian mukaisesti asiakasmäärän kasvuun ja kustannustason nousuun vähennettynä vuotuisella -0,5 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella. Ennusteisiin perustuen strategiatavoitteen mukaiset käyttötalouden menot voivat vuonna 2020 kasvaa 3,47 % verrattuna vuoden 2019 talousarvioon.

31001 Kaupunkirakenne

Talousarviokohdan 31001 Kaupunkirakenne toimintamenot ovat valtuustoon nähden sitovia. Kaupunkirakenteen talousarvioehdotuksen mukaiset käyttötalouden tulot ovat 471,4 milj. euroa ja käyttömenot 198,7 milj. euroa.

Talousarviokohdan menojen kokonaisraami kasvaa 6,7 milj. euroa (+3,47 %) vuoden 2019 talousarviosta, missä merkittävimmät tekijät yleisen kustannustason nousun lisäksi ovat henkilöstökustannusten kasvu, toimialan uuteen toimitaloon muuttoon liittyvät kustannukset.

Kunta-alan työehtosopimusten vuodelle 2019 sijoittuvat korotukset yhteensä 2,2 %, kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päättyminen (+30 %), sekä palkkojen harmonisointi nostavat toimialan palkkukuluja vuonna 2020 noin 4 milj. euroa.

Uuteen toimitaloon muutto lisää talousarviovuodella 2020 ostopalvelujen menoja sekä määräaikaaisesti henkilöstömenoja yhteensä noin 1,7 milj. euroa. Lisäksi vanhojen ja uusien toimitilojen päällekkäiset vuokrakustannukset ovat arviolta noin 0,7 milj. euroa.

31002 Rakennukset

Talousarviokohdan 31002 Rakennukset toimintakate on valtuustoon nähden sitova. Rakennukset talousarvioehdotuksen mukainen sitova toimintakate on 224,2 milj. euroa. Rakennusten talousarvioehdotuksessa tuloja arvioidaan toteutuvan 535,7 milj. euroa ja käyttömenoarvio on 311,5 milj. euroa.

Talousarviokohdan tulojen arvioidaan kasvavan noin 13,7 milj. euroa (+ 2,6 %) vuoden 2019 talousarviosta. Vuokratuottoja alentavat kohteiden sisäilmaongelmat, peruskorjaukset ja päätökset rakennusten myynneistä ja purkamisista.

Talousarviokohdan menojen arvioidaan kasvavan noin 28,2 milj. euroa (+ 10 %) vuoden 2019 talousarviosta, missä merkittävimmät tekijät yleisen kustannustason nousun lisäksi ovat uusista kohteista aiheutuvat lisäkustannukset, kuntotutkimukset, päästövähennysohjelma sekä vuokramenojen kasvu.

Päästövähennysohjelman toimenpiteiden toteuttaminen lisää käyttömenoja arviolta noin 1 milj. euroa.

Kohteiden lämmön ja sähkön ylläpitoindeksin mukainen nousu noin 2,6 % sekä uusista vuokrahankkeista sekä lisä- ja väistötiloista aiheutuvat kustannukset ovat arviolta noin 10 milj. euroa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lisä- ja väistötilat sekä uudet vuokrahankkeet nostavat vuokra- ja vastikekuluja arviolta noin 17 milj. euroa.

31003 Asuntotuotanto

Talousarviokohdan 31003 Asuntotuotanto toimintakate on valtuustoon nähden sitova. Asuntotuotannon talousarvioehdotuksen mukainen sitova toimintakate on 3,4 milj. euroa. Asuntotuotannon talousarvioehdotuksessa tuloja arvioidaan toteutuvan 23,9 milj. euroa ja käyttömenoarvio on 20,5 milj. euroa.

Asuntotuotannon toimintakatetavoite perustuu vuoden 2019 talousarvion yhteydessä ohjeellisena hyväksytyyn taloussuunnitelmaan 2020.

3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet ja 3 10 06 Tuki HKL:lle esitetty liitteessä 6.

Investoinnit

Talousarvioehdotuksen investointiesitykset vuodelle 2020 perustuvat kaupunginhallituksen 6.5.2019 päättämään tekniseen raamiin.

Investointitulot

Talousarviokohtat 80150 kiinteä omaisuus ja 807 Muu pääomatalous

Vuonna 2020 on maaomaisuutta arvioitu myytävän noin 100 milj. eurola, pääosa tuloista saadaan asuntotontteja myymällä. Rakennuksia ja osakehuoneistoja arvioidaan myytävän noin 8 milj. eurolla. Lisäksi Kiinteistö Oy Kalasataman Kymppin osakkeiden myymisestä arvioidaan saatavan tuloja noin 133 milj. euroa.

Investointimenot

Talousarvioehdotuksessa esitetään kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön määrärahaa yhteensä 396,5 milj. euroa. Määrärahaesitys on samalla tasolla kuin vuoden 2019 talousarviossa.

Talousarviokohtaan 8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostoihin ja lunastuksiin sekä kaavoituskorvauksiin kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 12 milj. euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen sekä täydennyskorvaukset ja korvausinvestoinnit kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 30 milj. euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 802 Rakennukset uudis-, lisärakennus- ja korjaushankkeisiin. kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 246 milj. euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 803 kadut ja liikenneväylät uudisrakentamiseen, perusparannukseen sekä muihin investointeihin kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 75,6 milj. euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 804 puistot ja liikunta-alueet uusiin puistoihin ja puistojen peruskorjauksiin sekä pääosin liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden peruskorjauksiin kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 17,7 milj. euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 05 03 Irtaimen omaisuuden perushankinta kaupunkiympäristön toimialan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 14,3 milj. euron määrärahaa.

Talousarviokohtaan 8 06 01 Hitas-osakkeiden ostaminen kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi esitetään talousarvioehdotuksessa 1 milj. euron määrärahaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Toimialan sitovat tavoitteet kytkeytyvät kaupunkistrategiaan, kaupunkitason strategiamittareihin, kaupunkitasoisein hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin seuraavasti:

Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen:

- Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m2 pääosin raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamis-ta vähintään 40 %.
- Rakennusoikeutta luovutetaan vähintään 400 000 k-m2..
- Asuntotuotanto vähintään 1500 asuntoa.
- Asuntotuotanto-ohjelman ja katuinvestointiohjelman yhteensovittaminen; ATO-mittarin tavoitetaso 360.

Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen:

- Kaikille Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toimenpiteille määritellään mittarit ja niiden tavoitetasot.
- Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa.
- Valmistellaan A-energiatehokkuusluokka- vaatimuksen sisällyttäminen asuinkerrostalotonttien varaus- ja luovutusehtoihin.
- Kaikkien kaupungin hallinnoimien vuonna 2020 alkavien uudisrakennushankkeiden suunnittelussa on E-luku 20% kansallisia rakentamismääräyksiä pienempi (toimitilat ja palvelurakennukset).
- Kaikkien vuonna 2020 alkavien kaupungin hallinnoimien korjausrakennushankkeiden suunnittelu energia-tehokkuuden osalta siten, että rakennuksen energiantarve on enintään 80 % kyseisen rakennusluokan energiankulutusta koskevista vaatimuksista (ympäristöministeriön asetus 4/13)
- Kaikkien kaupungin hallinnoimien vuonna 2020 alkavien hankkeiden rakennukset suunnitellaan A-energialuokkatason mukaisiksi (uudisrakentaminen, asuinkerrostalot).
- Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 % hyötykäytetään.

Asiakaskokemuksen parantaminen:

- Ulkoilmatapahtumien tapahtuma-aluevuokrauksen läpimenoaika (mediaani viisi arkipäivää).
- Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa (viisi arkipäivää).

Tilojen ja alueiden monipuolinen ja tehokas käyttö:

- Tyhjiä tiloja osuus enintään 4 %.

Muu toiminnalliset tavoitteet

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 1
Helsinki 10
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F106 8000 1200 0626 37

Alv.nro

F102012566

Toimialan muut toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia toiminnallisia tavoitteita täydentäviä tavoitteita, jotka tukevat kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista.

Muut toiminnalliset tavoitteet on esitetty liitteessä 1.

Määrälliset tavoitteet ja yksikkökustannukset

Suoritteet ja tunnusluvut talousarviokohdittain on esitetty liitteissä 3,4 ja 5.

Yksikkökustannusten kehitys on esitetty liitteessä 14.

Talousarvioehdotukseen sisältyvät tarpeet

Lautakunta toteaa, että kaupungin talousarvioraamin (käyttömenot +3,47%) pohjalta laadittu talousarvioesitys ei mahdollista kaikkien toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten ja tarpeiden toteuttamista ja esittää näihin kohdistettavaksi lisärahoitusta. Talousarvioehdotukseen sisältyvät tarpeet on koottu aiheittain seuraavasti ja tarkempi erittely on tämän esityksen liitteenä 16.

Kokonaisvastuuhoidon laajeneminen

- Tulot +0,6 milj. euroa.
- Käyttömenot +0,6 milj. euroa.

Kurtturuusun (vieraslajin) hävittäminen

- Laki voimaan 1.6.2019.
- Käyttömeno +0,6 milj. euroa.

Päästövähennysohjelman toteuttaminen

- Päästövähennysohjelman syksyllä 2019 tarkentuvien toimenpiteiden aiheuttamat kustannukset, joiden vaikutus rakennukset talousarviokohdan investointeihin tai käyttömenoihin.

Lisähenkilöstöresurssit

- Liikennejärjestelmän kehittämiseen, elintarvikevalvonnan, HNH 2035-ohjelman täytäntöönpanon, rakennusvalvonnan, web-asioinnin sekä talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviin.
- Käyttömenot +0,9 milj. euroa.

Toimialan digitalisaatio-ohjelman toteuttaminen sekä muut hankkeet

- Investointimenot +4 milj. euroa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

27.08.2019

Asia/4

Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioehdotus 2020 KYMP 1
- 2 Tilankäyttösuunnitelma 2020-2029 2
- 3 Suoritteet ja tunnusluvut 31001 Kaupunkirakenne 3
- 4 Suoritteet ja tunnusluvut 31002 Rakennukset 4
- 5 Suoritteet ja tunnusluvut 31003 Asuntotuotanto 5
- 6 HSL_HSY_HKL 6
- 7 Hankeohjelma kiinteä omaisuus 2020-2029 7
- 8 Hankeohjelma rakennukset 2020-29 8
- 9 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2020-2022 9
- 10 Hankeohjelma kadut ja liikenneväylät 2020-2029 10
- 11 Hankeohjelma puistot ja liikuta-alueet 2020-2029 11
- 12 Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2020_2029 12
- 13 Yhteenvetotaulukko investoinnit 13
- 14 Yksikkökustannusten kehitys 2020-2022 14
- 15 Henkilöstöjärjestöjen lausunto 15
- 16 Vuoden 2020 talousarvioehdotukseen sisällyttömät määrärahatarpeet 16
- 17 Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstötoimikunnan lausunto talousarviosta 2020 17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Toimeksianto Kaupunginkanslia/Talous- ja suunnitteluosasto/Ari Hietämäki
Tiedoksi Kaupunginkanslia/Talous- ja suunnitteluosasto/Ville Vastamäki

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 20.08.2019 § 378

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.08.2019 § 231

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.08.2019 § 164